

Алекс Болдин

Океан от щастие

Тежки дъждовни облаци прихлупваха града. Мъглата бързо се спускаше от Балкана. Носеше влага, тъмнина и дъжд. Беше едва обяд, но на човек му се струваше, че мръква. По мокрия асфалт на малкия площад, колите се стрелкаха бързо и припряно, всяка устремена към своята цел, желаеща да избяга от дъжда и да скрие водача си в уютно кафене или топла закусувалня.

Първите тежки капки зачукаха по ламарините на капандурите когато един бял, новичък „Ситроен“ – комби профуча по задръстената с коли улица, направи елегантен завой, изпищя със спирачките си и се закова пред Управлението. Не след дълго алуминиевата врата се отвори и двама мъже, тежко натоварени с багаж, припряно забързаха към колата.

– Кучешко време! – посрещна ги Цвети, шофьора.

– Как му хрумна да откаже точно сега тоя ретранслатор. Само изчака да завали и се скапа. – процеди брататия Косьо. – Стефане, ама мъкни се по-бързичко, че тая кола трябва да се връща.

– Още не съм се качвал в такова кофти време да оправям аварии горе в планината. Някоя мълния вероятно е лизнала антената или пък ония от Енергото пак си правят техните безкрайни профилактики. Не е за първи път. – сънливо промърмори Стефан. Той едва държеше очите си отворени. Беше спал само два часа през нощта, а и току що глътнатото хапче „Хлофадон“ за кръвното, непрекъснато го унасяше в дрямка.

Комбито направи рязък старт, шумгна се в автомобилния поток и след няколко изкусни завоя по централните улици се понесе по магистралата за София.

Дъждът се усилваше. Химкомбинатът се бе скрил в мътно-бяла водна завеса. Отклонението за селото се яви като неясно привидение и само опитността на шофьора не позволи да объркат пътя. Вляво и вдясно, пожълтялата есенна октомврийска гора свеждаше натежалите си от влага клони.

Възрастен козар бе спрял под короните на стар дъб, за да изчака преминаването на дъжда. Той се бе наметнал със зелена мушама, вдигнал качулка и отчасти покрил притискаща се до него слабичка коза.

– И козите не обичат дъжда! – вметна Цвети.

– Времето още не е студено. След дъжда може да се появят гъби. Заинтригуващо догади Косьо.

– Такова нещо не вкусвам! – сънливо процеди Стефан.

– Да ви разкажа. – продължи шофьора. Преди две години племенницата катастрофира и я взеха в „Пирогов“. За да и обърнат по-голямо внимание, реших да занеса на доктора бурган с мариновани гъби. Той

ги погледна, зацъка, след това каза: „Не! Вземи си го! Токсикологията е пълна с гъбари, а на мен ми е жал за котарака. Един от пациентите, преди да гим яде, ги давал на котарака си, а след това сядали на гъбената манджа с жена си. В края на крайщата от тримата оживял само той и сега бере душа в трета стая...“

Разговорът продължаваше все на тая тема. Дъждът плющеше по покрива на колата, размазваше гледката през предното стъкло. Завоите на стръмния асфалтов път следваха един след друг. От клатушкането на комбито Стефан задряма. В размътеното му съзнание изплуваха картини от неотдавна. Каква прокобна беше тази две хиляди и четвърта година. Най-близките му умираха един след друг.

„... Последните три месеца Ветеранът се залежа.

Един ден, не разбра защо, когато го водеше от тоалетната до спалнята, той изведнъж подклекна и се свлече.

Беше тежък. С мъка го изправиха и го завлякоха до леглото. От този момент вече не стана от него.

Започна да се напикава. Говорът му стана неясен. Не знаеха, че е получил инсулт. Стана зъл. Нощем охкаше и зовеше майка си. Щом дойдеше балдъзата му, замуча от ярост. Не я обичаше. Мразеше я от млад.

Стефан бе принуден да вземе отпуск за да се грижи за него. Беше привършил парите, а разходите за лечението непрекъснато растяха. Лишаваше се от храна за да купи марли, бинтове, риванол и мехлеми.

Домашната им лекарка, узнала положението, въобще престана да се вясва. Молеха я да напише документа за специалния дюшек предпазващ от рани при залежаване. Не пожела. «Той си отива. – каза. Какъв е смисъла?»

Появиха се и раните. Отначало бяха само червени петна, а след това прераснаха в кървави и дълбоки язви. Странанията на Ветерана стана нечовешки. Той виеше по цяла нощ неразбираемо. Не можеха да заспят от него. Ослушваха се в нощната тишина и настръхваха при всяко стенание.

В една сутрин той въобще не можа да каже и дума. Гледаше ококорено, поемаше безропотно лъжичката с попара, а след това отказа да яде и нея. Стефан се разтърча и доведе един познат фелдшер. Той чевърсто му сложи катетър, защото вонята от урината започваше да става непоносима. Ветеранът ги гледаше уплашено и отчаяно. Не можеше дума да

продума, а когато го обръсха за превръзка стенеше мъчително.

Не знаеха колко време му оставаше да живее. Наближи Великден. Стефан беше отчаян и изтерзан. Грижеше се за болния, а мъката и жалбите по него го съсипваха. Ходеше по нощните аптеки за обезболяващи.

Откри с връзки един специалист-аптекаря. Той му забъркваше някакъв мехлем с който мажеше лютите рани на Ветерана. Трябваше да работи за да печели пари, а болният му върза ръцете. Спеше по два-три часа на нощ. Заприлича на ходеща сянка.

През първия ден от Великден, отиде на черква и запали свещ.

Половин час се моли унесен за душата на Ветерана. Моли се, за облекчаване на страданията му. Вечерта съседката им почука на вратата и им подари четири боядисани яйца и филии от козунак. Те нямаха пари, време и възможност да си приготвят.

След три дни упорство, Ветеранът отново започна да се храни. Огря ги лъч от надежда. Течеше вече третия ден на Великден. Дали ще се стабилизира? На вечеря, болния изпи цяла чаша натурален сок. Успокоени, включиха телевизора за да гледат филм. През време на филма Стефан се сети да надзърне болния. Отвори вратата, погледна го и някакво безпокойство го обзе.

Ветеранът беше ококорил очи. Гледаше го отчаяно. Той го доближи, докосна китката му. Нямаше пулс! Уплаши се. Втурна се към телефона. Най-после домашната лекарка се оказа налице. На пресекулки и обясни положението.

Тя пристигна начаса. Измери кръвното и траурно заяви: «Вече си отива!» Отмаляли, двамата приседнаха край леглото му. Очите им се напълниха със сълзи. Не можеха да му помогнат. Той ги гледаше отчаяно, умоляващо, учудено. Не можеха да повярват, че Смъртта вече го прегръщаше.

Ветеранът изхлипа мъчително, изпусна тежко въздух и замлъкна. Очите му бяха вперени някъде в безкрая. Не дишаше... Докторката пристъпи чевръсто, натисна силно гръдния му кош. Дишането му се върна за момент, след това окончателно спря. Отпусна се спокойно, примирено и лицето му доскоро розово, постепенно изсивя и окаменя. Не можеха да повярват. Той си беше отишъл. Мъките му свършиха...“

Белият „Ситроен“ вече навлизаше в селото. Дъждът се лееше като из ведро. Шофьорът инстинктивно намали скоростта. Не се виждаше жива душа. Балканът оставаше скрит зад дъждовна стена.

– Дали да спрем докато се извали тоя порой? – предложи Косьо.

– Има дълго да чакаме. Не му се вижда края. Ако спрем ще се връщаме по тъмно...

– Давай! Може пък горе на билото дъждът да е спрял. Често се случва. – разсъни се Стефан. Той потри лицето си с ръце, опитвайки се да прогони дрямката и отмалата. Не успя. Унесе се отново и спомените продължиха да се нижат...

„...Безвъзвратното се беше случило. Трябваше да подготви погребението. Вечерта помоли няколко съседни за помощ. Те дойдоха, измиха и облякоха починалия. На сутринта отиде да търси свещи и свещеник. На връщане от черква съзря аптекаря. Той му се усмихна поинтересува се за действието на мехлема и изведнъж, поглеждайки снопа свещи, замлъкна. Прекръсти се и отмина.

Около обяд, научила за събитието, дойде балдъзата. Надникна в стаята на покойния, измърмори лицемерно някакви съжалителни слова и се втурна да чука орехи. Стефан, премаял от умора, обикаляше инстанциите, задължителни при едно погребение. Вечерта, накуцващ с навехнат глезен, се отпусна без сили на стола. Вече всички роднини бяха известени. Само пари нямаше. Какво ли щеше да бъде това погребение без пари?

Софийските роднини пристигнаха с цветя и натъжени лица. Оплака им се от безпаричието. А те...

Разбраха го. Извадиха няколко десетолевки и му ги пъкнаха в ръката.

На следващият ден беше погребението. Откъде се взеха толкова много цветя не можа да разбере. Едно не успя обаче да подготви. През последните си месеци Ветеранът все изваждаше ордените си от войната, галеше ги, милваше ги, нареждаше тъжно за безсилието и нерадостната си съдба. Те бяха много, пълна кутия. А сега, когато наближи края, оказа се че ги няма. Търсеше ги навсякъде. Никъде не ги откри.

Черното сако на Ветерана беше голо, официално, без нито едно от заслужените отличия. Как стана така?

Та той винаги за тях говореше. «С тях ще ме погребете!». А сега ги нямаше...

В траурната зала на градските гробища настъпи малка суматоха. Сестрата на Ветерана не беше пристигнала от София. Церемонията бе спряна. Всички чакаха, държащи запалени свещи в ръка. Стефан отчаяно поглеждаше към входа на гробищата. Леля му я нямаше.

В даден момент не издържа и помоли един братовчед да се разходи

към входа за да разузнае положението. Той се отдалечи и след кратък миг възбудено подвикна, «Иде!». Лелята се показа слаба, прегърбена, потропваща с бастуна, накуцваща и треперееща. Две жени я бяха хванали под ръка и почти я носеха към ритуалната зала. Церемонията продължи нормално. Стефан държеше в ръка цветния букет. Беше забравил да го сложи в ковчега... Присъстващите опечалени го гледаха учудено. Той гледаше тях. Беше му тъпо и празно...“

Комбито упорито пълзеше нагоре към билото. Измитият асфалт лъщеше като мокро огледало. Дъждът бе намалял. Отдясно се очертаха черните, стръмни ридове на планината.

Някаква порутена кошара се мярна там далеч, вдясно, полусъборена, изоставена и пуста. Малко стадо катъри пъплеше нагоре по измития от дъжда баир. Не се виждаше пастир. Едно старо овчарско куче изникна отнякъде, залая по колата, а след това примирено се спусна надолу по стръмнината.

Пътят криволичеше по скалистите баири и се скриваше някъде там, където очакваха да видят монумента. Огромният бетонен кръст се виждаше от цялата долина но тук все още се криеше зад скалистите хълмове, потопени в бялата натежала от дъжд мъгла. През Октомври тези места са пусти и самотни.

Нямаше я гълчавата от второюнкските тържества, нямаше ги групите млади туристи, нямаше го цялото това оживление присъщо на едно такова свято място.

Колата леко се носеше по измития и чист асфалт, пърпорейки с новия си двигател. Пътниците бяха се умълчали, притихнали всеки с мислите си и чувствата си. Стефан така и не можа да дойде на себе си. Унасяше се непрекъснато, сякаш бе пьян. Шофьорът го поглеждаше от време на време, мълчаливо и разбиращо. Беше млад, весел, но добър човек. Не искаше да го безпокои с разговори. Караше колата внимателно, защото седналия от зад, в товарния отсек, Косьо при всеки завой залиташе и с мъка запазваше равновесие. Макаратата от кабел на която бе седнал съвсем не бе устойчив стол. Стефан напразно се опита да се разсъни. Не му се отдаваше...

... Погребението мина като един лош сън. Купищата цветя покриха гроба на Ветерана. Той се скри под тях завинаги, успокоен и притихнал. Всеки мина, сбогува се с него и всичко свърши. Остана голямата тъга и спомена. Жилището им изведнъж бе опустяло. Една голяма празнота и

пустота се настани задълго, без да ги пита и без да се съобразява с тях.

Няколко забравени бутилки с безалкохолно се търкаляха по овехтелия килим. Никой не бе поискал да пие от него. Майка му започна да подрежда стаята, леглото, бавно и умислено с една тежка умора и примирение.

Изведнъж възкликна. «Ето ги! Ето къде ги е бил скрил!» Тя извади от една стара папка малък вързоп опакован грижливо с найлонов плик. Разгъна го с треперещи ръце и от вътре се показаха ордените. Бяха всичките. Три от участието във войната. Друг за храброст. Трети като отличие за образцово свършена работа. И така нататък със всичките му документи и отличия. Две големи снимки, грижливо стегнати с тънка ластичка, показваха младостта на Ветерана. Наистина е бил красив човек.

– Много си ги обичаше тези снимки. Като си спомнеше за младостта, изваждаше ги и си ги гледаше. Галеше медалите, спомняше си за войната в която бе участвал...Кой да знае че ги е сложил тук?

– По лесен му е бил достъпа до тях. Трудно се движеше напоследък и е решил да са по близо до него. – глухо промълви Стефан. Може би стана по добре така. Ще има с какво да го помним. На никой няма да ги дам. Тук и ще си стоят...

Нощта им мина тежко. Като че ли все още чуваха воплите му. Не можеха да свикнат с мисълта, че си е отишъл завинаги. На сутринта Стефан не се стърпя и излезе да се разходи из града. Пустото жилище го гнетеше. Трябваше да ходи, да се срещне с хора да се разсее. Градът обаче за него беше пуст. Топлото Великденско слънце не го зарадва. Настъпващата пролет не му правеше впечатление.

Мина през площада, пое по чистата измита алея и седна на една пейка срещу малката чешма. Един гълъб бе кацнал в коритото и пиеше на почивки вода. Стефан се загледа в него.

Гълъбът сякаш усетил погледа му изви глава, наклони я леко и загледа учудено човека. В тоя момент камбаната на старата черква запя тържествено великденската си песен. Гълъбът разпери криле и литна нагоре към върховете на еловите дървета, а на Стефан се стори, че сякаш вижда как литва душата на Ветерана. Чак сега вълнението го пребори. Така дълго сдържаната сълза се отрони и капна на белия камък. «Да! Отиде си! Наистина си отиде!» – промълви задавено.

Върна се около обяд. В жилището им имаше «гости». Балдъзата сновеше насам и натам из стаите. Любовникът и, дребно мизерно човече, беше облякъл някакъв костюм и се въртеше пред огледалото в коридора. Оглеждаше се от всички страни като при покупка в магазин. На

закачалката бяха закачени други четири-пет костюма, още миришещи на нафталин.

– Стефчо, рекохме да вземем някои от тях, докато не се е досетил някой друг. На него вече няма да му трябват. – обяви балдъзата му. Любownikът и, широко захилен с една отвратителна мазна усмивка му протегна ръка за здрависване.

– Стефчо, здравей бе моето момче... – ръката на нищожеството увисна във въздуха.

Едва сега осъзна какво се случва. Те разграбваха дрехите на Ветерана. Бяха издебнали момента когато не си бе в къщи и мародерстваха. Внезапно му причерня пред очите. Някакъв глух задавен рев заклокочи в гърлото му. Той се присегна, грабна човечето и отваряйки с крак входната врата, го изхвърли на стъпалата. Върна се за леля си. Тя с невероятна пъргавина, влачеща пълна чанта в ръка, се шмугна покрай него и избяга.

– Повече да не съм ги видял тия тук, че ще ги заколя. – обърна се вбесен към майка си.

– Тя горката, замаяна от лекарствата за успокоение, не разбираше какво и говори. Само зариди отчаяно и се свлече на стола...“

Белият „Ситроен“ бе вече изпълзял от зоната на дъжда и мъглата. Измитите върхове един по един никнеха пред погледа, величествени, каменисти и самотни. Някъде вдясно, обвит в пълзяща надолу мъгла се извиси огромният стоманобетонен кръст. Небето бе сиво, цялото покрито с гонещи се дъждовни облаци. Тук там облачната пелена се разкъсваше и късчетата синьо октомврийско небе весело надникваха, радвайки взора.

Комбито направи последния си завой и се закова в подножието на гранитните стъпала, водещи към мемориала.

– Хайде! Пристигнахме! – подвикна Цвети. Аз бях до тук. Ваш ред е...

– Дали да опитаме да изкатерим до горе по алеята, че не ми се влачи тоя голям багаж. – предложи Косьо.

– Нямам нищо против! – съгласи се шофьора.

– Вие сте ненормални бе! Не виждате ли че всичко е олято във вода. Ще се преобърне колата и ще се изтрепем. – промърмори разсънлия се Стефан.

– Дръжте се! – възбудено каза Цвети, форсира мотора и комбито запъпли нагоре по мократа алея.

Ситни и едри камъчета изхвъркваха из под гумите му и се стрелкаха встрани. Някъде на половината път, чудесната френска кола се задъхна, спря внезапно и бавно започна да се свлича назад.

– Не стана номера! Откажи се! Ще качим багажа на ръка. Хей го къде е. – въздъхна Стефан. – Ти чакай тук, а ние ще идем да видим какво е станало с тези радиостанции.

Двамата свалиха багажа и прегърбени от тежестта му бавно запристъпяха по гранитните стъпала нагоре към монумента. Вече стигнали до основата му, едва поемайки си въздух от умора се заеха да отключват двойно бронираната врата. Стефан се загледа в антенните мачти за да се увери, че всичко с антените е наред. След това запали фенерче и помогна на колегата си да включи подвижната лампа в малката тъмна стаичка, където бяха монтирани уредбите им.

– Една фаза я няма! – заяви Косьо и се зае да оглежда радиостанциите и токозахранванията.

От един съседен метален шкаф, се чу гласът на радиокоманда. Беше ръководителят на ремонтна бригада от Енергото.

„... След две минути изключи линия «Вола». Повтарям, изключи «Вола!» – Диспечерът повтори от своя страна. – Разбрано! Изключвам линия «Вола» след две минути.“

– Абе тия тиквеници ще ни саботират ли? – гневно процеди Косьо.

– Два часа няма да могат да изкатерят по тоя каменист и непроходим път до трафопоста. Ако аварията е там, спукана ни е работата. Ще ги чакаме докато съмне. Дано командата не се отнася за нашия обект.

– Няма грешка! Линията „Вола“ сме точно ние. Потрай малко и ще разбереш...

– Два предпазителя на токозахранването са прегорели. И една от фазите е над триста волта. Тия ще ни стопят техниката!

Косьо се бе взрял в плетеницата от кабели на електрическия шкаф когато подвижната лампа угасна.

– За съжаление познах! Маmicата им...

– И сега какво? Започваме да бичим стойки и да чакаме кога ще им дойде кефа за да ни включат.

– Я да взема „япончето“ и да се обадя до нашия диспечер. Дано не са му паднали батериите иначе няма да ме чуе. – Косьо порови в една от чантите, извади портативната радиостанция, сглоби я и излезе отвън на светло. – Не става! Чакай да се кача горе под монумента. Там има директна видимост.

Стефан го последва. Страшно му се спеше. Беше така отмалял от

безсънието и „Хлофадона“, че едва се държеше на крака. Той се подпря с две ръце на парапета, загледа се надолу към равнината. Градът не се виждаше. Море от облаци, сякаш бял памук, бяха покрили равнината. Накъдето и да погледнеше картината бе една и съща. Имаше чувството че се намира в рая. Дали ще се появи самият свети Петър отнякъде? Величествено море от облаци и памук, памук и облаци... Той отново задряма, тоя път прав. Цялото му същество заспиваше. Стефан се ослани на каменния парапет, подпря чело на китките си и се унесе...

Някаква приятна мелодия се разнесе някъде от близо. Присегна се и откачи от колана Джи Ес Ема. Отвори с мъка очи и бавно прочете от светещия екран съобщението: „Честит Рожден Ден! Бъди много здрав и все така добър и всеотдаен! Желая ти от все сърце, океан от щастие!“.

Беше забравил, че днес е рожденият му ден. Старата му приятелка от младини обаче си бе спомнила. Нещо в него се стегна, изпъна и затрептя. Сънливостта изчезна безвъзвратно.

Стефан изправи гръб, пое си дълбоко въздух и се усмихна.

Погледът му се зарея натам, далече на запад, където облачната пелена вече светлееше. Внезапно, без предизвестие, късното следобедно слънце показа златния си лик. То хвърли няколко радостни лъча светлина по измития от дъжда Балкан и засия меко и обнадеждаващо.

КРАЙ

© 2004 Алекс Болдин

Източник: Авторът

Разпространява се при условията на лиценза „Криейтив Комънс – Признание –
Некомерсиално – Без производни“ версия 2.5 (CC-BY-NC-ND version 2.5)

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/2931>]